

2015WMC01

VERSLAG van de vergadering van de Statencommissie Wonen, Maatschappij en Cultuur van 10 november 2014 in het Provinciehuis van Utrecht

Aanwezig:

Mw. drs. U.P. Blom (voorzitter), mw. A.M.A. Pennarts (gedeputeerde), drs. R.E. de Vries tot 14.00 uur (gedeputeerde), mw. drs. F.M. Alsem (VVD), mw. A.C. Boelhouwer (GroenLinks), M.H.O. Boer (SP), drs. J.G. Boerkamp (D66), mw. E.J. Broere (PVV), drs. K.E. Driehuijs (PvdA), mw. W.M.M. Hoek (50PLUS), mw. H.J. Keller (PvdD), drs. A.H. L. Kocken (VVD), mw. E. Nap (CDA), A.J. Schaddelee (ChristenUnie), mw. P.H. van Viegen Msc (PvdA), G.H.J. Weierink (VVD) en C. Westerlaken (CDA);

Van ambtelijke zijde aanwezig: mw. M.L. Engelsman (griffier) en mw. G. van Weerd (verslag);

Met kennisgeving afwezig: J. J. Fastl (GroenLinks), mw.drs. S.N. v.d. Gein (SP), J. Marchal (SGP), T. Schipper (SP) en dr. I. Thonon (D66)

---

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Blom, opent de vergadering met een woord van welkom.

De berichten van verhindering worden doorgenomen.

2. Vaststelling agenda

De agenda blijft ongewijzigd. Op verzoek van de SP is agendapunt 12, statenbrief festivals, geagendeerd.

3. Mededelingen van gedeputeerde Pennarts:

- Op 20 november vindt de *jeugdzorgbijeekomst* plaats in het kader van de Week van de Jeugdzorg. Voor de laatste keer zal deze bijeenkomst in het provinciehuis worden georganiseerd. De commissie WMC is hiervoor van harte uitgenodigd.
- Op 11 december vindt in het provinciehuis de afsluiting plaats van de provinciale rol in de *jeugdzorg*. Op die middag worden alle relaties uitgenodigd om informatie uit te wisselen. Ook voor deze bijeenkomst is de commissie WMC uitgenodigd.
- Eerder heeft gedeputeerde Pennarts aangekondigd dat er een fusie werd onderzocht tussen de Utrechtse *BISC en Probiblio*, de bibliotheekorganisatie van Noord- en Zuid-Holland. Die verkenning heeft niet opgeleverd wat ervan werd verwacht. De conclusie is dat de samenwerking tussen partijen van kracht blijft, maar dat dit niet zal resulteren in een samenvoeging van beide organisaties. Inmiddels wordt onderzocht of er organisaties zijn waarmee BISC zich wel zou kunnen verenigen. Op dit moment vindt er in Houten een interessant onderzoek plaats, gelet op het feit dat de bibliotheek daar zich in financieel zwaar weer bevindt. Onderzocht wordt welke vernieuwing daar kan plaatsvinden; de provincie heeft zitting in de stuurgroep die zich daarmee bezighoudt. Wellicht kunnen de resultaten daarvan ook voor andere noodlijdende bibliotheken in de provincie worden gebruikt.

4. Conceptverslag vergadering Statencommissie Wonen, Maatschappij en Cultuur van 6 oktober 2014

Het verslag van deze vergadering wordt vastgesteld.

5. Rondvraag

Hiervan wordt geen gebruik gemaakt.

6. Termijnagenda

De heer Weierink vraagt naar de stand van zaken *betreffende vrijkomend vastgoed jeugdzorgaanbieders*. Het gaat hier om een toezegging van gedeputeerde De Vries, daterend van 25 juni 2012.

Gedeputeerde De Vries meent dat er tot nog toe weinig vastgoed van jeugdzorgaanbieders is vrijgekomen dat voor andere doeleinden, zoals woningbouw, kan worden ingezet. Nogal wat vrijkomend vastgoed wordt ingezet voor de opvang van asielzoekers. Overigens zitten gemeenten hier dichterbij dan de provincie. Hij zegt toe te zullen nagaan of locaties van jeugdzorgaanbieders in de afgelopen tijd daadwerkelijk zijn omgezet in woningprojecten.

Gedeputeerde Pennarts voegt hieraan toe dat de provincie Utrecht inderdaad heeft verkend hoe het gaat met het vastgoed van jeugdzorgaanbieders en hoe daarover het gesprek met gemeenten kan worden gevoerd. Zij weet niet of dit concreet heeft geresulteerd in locaties die beschikbaar zijn gekomen voor andere doeleinden. Zij zegt eveneens toe dit te zullen navragen maar gaat ervan uit dat het een heel beperkt aantal zal zijn.

Op voorstel van de voorzitter besluit de commissie het *einde van deze statenperiode* af te sluiten met een etentje. Ook mevrouw Versteeg, de toenmalige plaatsvervangend voorzitter van deze commissie, zal daarvoor worden uitgenodigd. Op verzoek van de heer Schaddelee zal dit etentje worden verbonden aan het thema van deze commissie, dus in een culturele instelling of een jeugdzorgorganisatie. De voorzitter zegt toe dat dit zal worden nagegaan.

7. Statenvoorstel Programmabegroting 2015

Mevrouw Van Viegen constateert dat het programmateam jeugdzorg wordt afgebouwd. Medewerkers worden naar een andere plek binnen of buiten de provincie Utrecht toe geleid maar ook kunnen ze worden ingezet om gemeenten van bijstand te voorzien. Zij vraagt of dat valt uit te splitsen, kijkend naar het budget: welk deel van de capaciteit wordt ingezet voor ondersteuning van gemeenten en welk deel verdwijnt uit de provincie. Zij vraagt op welke wijze de mogelijkheid om provinciale capaciteit in te schakelen voor de jeugdzorg ten behoeve van gemeenten onder de aandacht van gemeenten wordt gebracht.

Mevrouw Boelhauer constateert onder Iconen Utrechts Erfgoed dat er in 2015 wordt verdergegaan met de ingezette samenwerking tussen de kasteelmusea. Ook gaat de aandacht uit naar andere erfgoed samenwerkingen, zowel sectoraal als multidisciplinair, om de lokale betrokkenheid bij erfgoed te vergroten. Zij vraagt wat wordt bedoeld met “sectoraal en multidisciplinair”.

Voorts wordt bij cultureel ondernemerschap als indicator aangegeven: het aantal organisaties met een doorgelichte bedrijfsvoering. Zij vraagt toelichting op deze indicator.

De heer Schaddelee verwijst naar programma 7, jeugdzorg. Eerder is in deze commissie gesproken over een bedrag van 1 miljoen euro dat van 2014 naar 2015 wordt overgeheveld. Aangegeven werd dat het geld voor het transitieproces jeugdzorg zou worden bestemd. Hij hoopte daarover in deze begroting een nadere onderbouwing te krijgen. Dat is niet het geval. Nadere toelichting is z.i. toch wenselijk. Wordt het als “smeergeld” ingezet, als het tussen regio’s niet goed loopt of kan met dit geld ook worden ingespeeld op de toename van wachtlijsten? Geconstateerd moet worden dat de wachtlijsten aan het oplopen zijn en dat kan zich ook in 2015 blijven doorzetten. Dat is een verantwoordelijkheid van gemeenten maar de ChristenUnie hoopt dat er toch nog ruimte is om vanuit de provincie gaten te dichten.

Mevrouw Nap komt in het hoofdstuk over Cultuur het onderdeel “Utrecht Verhaalt” niet tegen. Op zich is dat positief omdat dit betekent dat er bij dit onderdeel geen geld bij hoeft. Toch is het goed

“Utrecht Verhaalt” in de toelichting te noemen, omdat dit een voorbeeld is van goede samenwerking en het verbinden van organisaties en instellingen.

Gedeputeerde Pennarts komt terug op de vraag van de PvdA hoe gemeenten worden geïnformeerd over de mogelijkheid om in 2015 een beroep te doen op provinciale capaciteit waar het gaat om de jeugdzorg. De medewerkers van het team Jeugdzorg blijven de eerste helft van 2015 beschikbaar om gemeenten te ondersteunen bij taken waar gemeenten nu weinig aan toe komen, zoals het afrekenen, de facturering, het monitoren, de kwaliteitscontrole, wachtlijstbeheer en management. Gemeenten zijn nu vooral bezig met het afsluiten van contracten. Gemeenten weten dat er provinciale capaciteit beschikbaar is en dat zij een beroep op de provincie kunnen doen. Primair willen de gemeenten, wanneer ze aan het roer staan, zelf de koers bepalen. Er zijn geen vastomlijnde afspraken over de taken die ook nog in 2015 door de provincie kunnen worden gedaan. Vooral moet worden afgewacht wat zich bij gemeenten voordoet in de periode december, januari en februari. Zij kan zich voorstellen dat een aantal zaken pas in het laatste deel van 2015 aan de orde komt, juist omdat gemeenten 2015 vooral als een overgangsjaar gebruiken.

Mevrouw Van Viegen begrijpt dat er een aantal fte is begroot voor de jeugdzorg. Wanneer er bij gemeenten een grote behoefte ontstaat aan begeleiding vanuit de provincie, is die capaciteit dan ook beschikbaar? Is die capaciteit afhankelijk van de vraag van gemeenten naar ondersteuning bij de jeugdzorg?

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat er ook nu nog veel provinciale medewerkers beschikbaar zijn voor gemeenten, zij zijn bv. als accountmanager aan een regio verbonden. Wanneer er na 1 januari 2015 behoefte blijft aan die ondersteuning, dan is dat mogelijk. De provincie stelt medewerkers jeugdzorg t/m 1^e helft 2015 voor gemeenten beschikbaar. Tegelijkertijd zal de provincie tijd moeten besteden aan de afronding van de eigen rapportage- en verantwoordingstaken.

Mevrouw Van Viegen is verheugd over het feit dat er daadwerkelijke sprake is van een warme overdracht van jeugdzorg richting gemeenten; daar heeft de PvdA ook steeds voor gepleit.

Gedeputeerde Pennarts verduidelijkt dat die warme overdracht ook voor de provincie van belang is. Er zijn taken die in de optiek van de provincie belangrijk zijn, maar waar gemeenten nu nog niet aan toe komen. Zij hoopt dat die taken, na de overgangssituatie, daadwerkelijk nog aan bod zullen komen bv. met ondersteuning van de provincie.

GroenLinks vroeg wat bedoeld werd met “sectoraal versus multidisciplinair”. De kastelen hebben een sectorale samenwerking. Er zijn in het cultureel erfgoed meer clusters van samenwerkende partijen die door de provincie worden ondersteund, bv. cultuureducatie en bibliotheken. Multidisciplinair is meer overschrijdend en voorbeelden daarvan zijn de website van het platform erfgoed, gaming erfgoed, ondersteuning cultureel ondernemerschap. De provincie tracht de sector in die zin breed te ondersteunen.

Gevraagd werd naar de indicator wat betreft het aantal organisaties met doorgelichte bedrijfsvoering. Aan de hand van het businessmodel Canvas worden organisaties geholpen hun bedrijfsvoering door te lichten en hun visie in overeenstemming te brengen met hun bedrijfsvoering. Dat werkt uitstekend. Het voornemen bestaat dit instrument voor een aantal culturele instellingen beschikbaar te houden omdat de resultaten zo positief zijn. Het businessmodel Canvas is een bekende methodiek om alle activiteiten van een organisatie te laten bijdragen aan de doelstellingen en het slagvaardiger maken van een organisatie.

Gevraagd werd hoe de overheveling van 1 miljoen euro jeugdzorg wordt ingezet; is dat voor de transitie of voor de wachtlijstbestrijding? Het gaat hier om een bedrag dat beschikbaar blijft en al naar gelang de behoefte die zich voordoet wordt ingezet. De provincie neemt een verantwoordelijkheid voor het oplossen van de wachtlijsten. In 2015 is er voor de jeugdzorg een bedrag van € 2,5 miljoen begroot. Waarschijnlijk zal dat worden besteed aan monitoring, kwaliteitscontrole, cliëntenparticipatie, cliëntsystemen e.d., echter, concreet wil zij hier geen voorschot op nemen. De besteding van de

middelen hangt af van de behoefte in de jeugdzorg. Als er geen behoefte is, zal het geld ook niet worden uitgegeven.

Het CDA vroeg zich af waar “Utrecht Verhaalt” is terug te vinden. Dit onderwerp komt in de contacten met gemeenten steeds aan bod, bv. bij de bespreking van de cultuurpacten. Waarschijnlijk was “Utrecht Verhaalt” nog te weinig concreet om in deze begroting te noemen. In de werkcontacten met gemeenten is “Utrecht Verhaalt” één van de belangrijkste vehicles om te laten zien dat er wat betreft culturele onderwerpen met nieuwe partners wordt samengewerkt, met betrokkenheid van onder op.

De voorzitter rondt de bespreking van de Programmabegroting af.

Herdenking vliegcrash MH17

De voorzitter memoreert dat op dit moment in de RAI te Amsterdam de Nationale herdenking plaatsvindt in verband met de vliegcrash met de MH 17. Zij vraagt de commissie om twee minuten stilte in acht te nemen, om de slachtoffers van de vliegcrash te herdenken en mee te leven met de nabestaanden.

TWEE MINUTEN STILTE

8. Stateninformatie jeugdzorg

Mevrouw Nap stelt de vraag in hoeverre de transitie van de jeugdzorg per 1 januari 2015 zal gaan slagen. De voortgang dienaangaande in de provincie Utrecht lijkt positief te zijn, maar op landelijk niveau worden er in de media veel ‘dramaverhalen’ verteld. Zij vraagt hoe het nu werkelijk zit.

In voorliggende rapportage staat dat, om continuïteit te garanderen als blijkt dat het rijk niet tot solidariteit bereid is, de gemeenten de kosten onderling zouden moeten dragen. Het CDA vraagt zich af in hoeverre gemeenten die kosten kunnen dragen omdat ze met vele kortingen geconfronteerd worden. De vraag is of de provincie extra budget beschikbaar heeft wanneer gemeenten die kosten niet kunnen dragen.

Mevrouw Boelhouwer leest in deze stateninformatie dat veel gemeenten toch vooral voor hun eigen werkwijze kiezen. Zij heeft daar wel begrip voor maar zij hoopt toch dat men voldoende oog houdt voor leerervaringen van elkaar. Wellicht kan de provincie in dat opzicht iets betekenen. Vragen heeft zij ontvangen over de klachtenregeling en de vertrouwenspersonen. Ligt dat bij cliëntenbelang of bij de instellingen?

Mevrouw Keller spreekt waardering uit voor het feit dat de jeugdzorgtransitie in de provincie Utrecht redelijk op orde lijkt. Wel komt op pag. 1 naar voren dat er sprake is van “veel onzekerheden, geen garantie, knelpunten” e.d. Aangegeven wordt dat relevante aanvullende informatie mondeling zal worden gedeeld met deze commissie. Zij wacht dat af. Zij vraagt of er inmiddels al meer zekerheden en garanties zijn; zijn er al knelpunten opgelost?

De Rekenkamers van de G4 verwachten dat resultaten in het eerste jaar nog niet breed zichtbaar zullen zijn, zoals betere jeugdhulp en kostenbesparing. Hoe kijken GS daar tegenaan?

De heer Schaddelee begrijpt eveneens dat de transitie jeugdzorg in Utrecht redelijk verloopt, in ieder geval beter dan in veel andere provincies. Toch viel het de ChristenUnie op dat voorliggende rapportage een zorgelijker toon heeft dan voorgaande rapportages. Is dat zo?

Op pag. 5 wordt ingegaan op het overleg met het ministerie over budgetten voor de regio’s Lekstroom en Zuid Oost Utrecht. De vraag is of de budgetten die landelijk worden toegekend wel toereikend zijn. Zijn alle contracten op 1 november afgesloten? Hij vraagt hoe het overleg met VWS en de regio’s is verlopen.

Spreker verwijst voorts naar een recente rapportage van de transitiecommissie Jeugd. De voorzitter van die commissie noemde daarbij met name Utrecht vanwege een proefproject van jeugdzorgaanbieder Timon met jeugdhulpverlening op middelbare scholen. De strekking was dat er teveel gefocust werd op een wijkgerichte aanpak, terwijl de meeste jongeren op middelbare scholen kunnen worden ontmoet en niet perse in hun wijk. Het project van Timon werd als een succes neergezet. Hij vraagt wat de gedeputeerde van dat proefproject vindt; is de provincie daarbij betrokken? De voorzitter van de transitiecommissie jeugd sprak de zorg uit dat dit proefproject in 2015 niet wordt doorgezet. Zijn er gemeenten die dit project gaan overnemen?

De heer Boer constateert evenals de heer Schaddelee dat de toonzetting van dit stuk minder optimistisch is dan voorheen. In dit kader zijn woorden als 'risico' en 'zorgelijk' van toepassing. Spreker heeft enige achtergrondinformatie verzameld en heeft ontdekt dat gemeente De Bilt in 2015 door de jeugdzorg een risico loopt van 1 miljoen euro. Dat heeft met het woonbeginselprincipe te maken. Voor zo'n kleine gemeente is dat een fors financieel risico. Voorts heeft hij vernomen dat de capaciteit in Amersfoort, door het weglopen van medewerkers, met 20% aan het dalen is. Er zijn zoveel vacatures zijn dat de organisaties nog maar met 80% bezetting kunnen draaien. Is dat bekend bij de gedeputeerde? Vanuit de gemeente Utrecht hoorde hij dat het erg jammer is dat er in de wijkteams, die daar worden opgezet, geen BJU-medewerkers participeren.

Mevrouw Alsem dankt voor de goede en complete rapportage; dit geeft een goed beeld van de stand van zaken jeugdzorg in de gemeenten. In de provincie Utrecht loopt de transitie wel goed, zij het met wat kanttekeningen. Landelijk gezien is er veel onrust maar het gaat hier dan ook om een complexe operatie. Gesproken wordt ook over het risico wegens gebrek aan zorgcontinuïteit, echter, onderkend moet worden dat het huidige stelsel ook niet optimaal is. Sinds het bestaan van de jeugdzorg bestaan er wachtlijsten; sommige kinderen komen niet eens aan bod voordat er 10 weken om zijn. Zij wil de problemen niet bagatelliseren. Immers, ieder kind heeft recht op zorg, maar toch wil zij dat in een bredere context plaatsen. Vanmorgen stond er een bericht in de krant over een onderzoek naar budgetten in de jeugdzorg. Medegedeeld werd dat instellingen 10 tot 30% van hun budgetten moeten inleveren. De opdrachtgever van het onderzoek was de Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland, een organisatie van aanbieders. Zij begrijpt de problemen van de aanbieders heel goed en ook de zorgen die er zijn. Tegelijkertijd wil zij wel een kanttekening plaatsen bij de onrust over de continuïteit van zorg. Iedereen doet zijn best in deze overgangsfase. Gemeenten halen alles uit de kast om de continuïteit van zorg te waarborgen. Zij roept allen op zorgvuldig te blijven, met de continuïteit van zorg, maar voorkomen moet worden dat er verwarring gaat optreden. Immers, de huidige transitie is niet het einddoel, dat is de transformatie van de jeugdzorg om een beter stelsel te krijgen. Eerst moet men dan wel door een moeilijke fase heen. Zij hoopt dat organisaties door alle onrust niet in de transitie blijft hangen en bij het bestaande blijven stilstaan. De VVD vraagt de gedeputeerde of men in het Utrechtse de moed heeft om door te gaan richting transformatie en niet te blijven steken in het bestaande.

Mevrouw Broere merkt op dat niet over het hoofd mag worden gezien dat het hier ook om een ordinaire bezuinigingsoperatie gaat; daar komt al die onrust vandaan. Het zou volgens de PVV heel anders zijn geweest wanneer de transitie was voltrokken met uitzicht op transformatie, vergezeld van misschien een kleine korting. Echter, de korting op de jeugdzorg is nu gigantisch.

Mevrouw Van Viegen constateert dat er op grond van deze rapportage nog geen balans kan worden opgemaakt omdat er nog veel te gebeuren staat. Ook zij merkte dat de toon van deze rapportage zorgelijker was dan de voorgaande rapportages. De PvdA heeft meermalen uitgesproken bezorgd te zijn over de wachtlijsten en de financiële risico's voor gemeenten, juist omdat deze van invloed kunnen zijn op de jeugdzorg die in de toekomst wordt geboden.

Een jaar geleden vroeg de PvdA of de oplossingen, voor de wachtlijstbestrijding, wel structureel soulaas zouden bieden tot aan de overdracht richting gemeenten. Het is de ambitie van de ChristenUnie en de PvdA om de jeugdzorg zonder wachtlijsten over te dragen. De verwachting is dat gemeenten straks fors onder druk komen te staan en na de overdracht kan niet worden uitgesloten dat de wachtlijsten verder gaan oplopen in plaats van afnemen. De PvdA sluit zich graag aan bij de vragen die hierover reeds zijn gesteld. Ook hoort de PvdA graag welke ambities de gedeputeerde heeft ten aanzien van de wachtlijsten bij de overdracht.

Er zijn reeds opmerkingen gemaakt over de financiële risico's. Zij sluit zich aan bij de vraag van de ChristenUnie dienaangaande. In de notitie wordt expliciet ingegaan op de regio Zuid Oost Utrecht. Welke rol heeft de provincie dienaangaande? Zijn er in de andere regio's geen grote zorgen op financieel gebied?

Gedeputeerde Pennarts gaat over tot beantwoording van de vragen.

Het is juist dat de toon van deze rapportage wat anders is dan voorheen. Naarmate de overdracht dichterbij komt en deadlines die eerder gesteld zijn niet worden gehaald, wordt duidelijk dat de situatie zorgwekkender wordt. Utrecht doet het niet slecht o.a. om de provincie de gemeenten tijdens de overgangsfase goed heeft kunnen faciliteren, maar nu blijkt dat het afsluiten van contracten tussen gemeenten en instellingen niet geheel probleemloos verloopt. Dat is een spannend proces. Zij is blij met de goede overlegstructuur over de jeugdzorg in de provincie, maar het is duidelijk dat er nog steeds risico's zijn. Breed wordt erkend dat de transformatie in 2015 niet per 1 januari a.s. een feit zal zijn maar dat er nog een jaar aan bepaalde onderdelen van de transformatie zal moeten worden gewerkt. Feit is wel dat de kinderen en het budget onder verantwoordelijkheid van de gemeenten gaan vallen en dat er een optimaal zorgaanbod in stand moet worden gehouden. Het ziet er nu nog niet naar uit dat dit overal gehaald gaat worden. Gemeenten moesten doorgeven wanneer zij de contracten wilden gaan tekenen; allen hebben het wenselijke antwoord gegeven maar niet uitgesloten kan worden dat alle regio's dat nog voor 15 november hebben gedaan. Het ministerie heeft al brieven klaar liggen voor gemeenten om ze aan te sporen en te melden dat er een "in de plaatsstelling" zal volgen wanneer er niet adequaat wordt gehandeld. Overigens kan spreekster zich niets bij de uitvoering van een "in de plaatsstelling" door het rijk bij een gemeente voorstellen. Dit blijft een heel ingewikkeld proces. Alle partijen willen wel, daar ligt het niet aan, maar soms is er een tekort aan middelen, aan kennis en aan informatie. Er is van alles aan de hand. Het meest zorgwekkend vindt zij het dat gemeenten zo in beslag worden genomen door het maken van overkoepelende regionale afspraken met de tweede lijns zorg, waardoor de toegang, nl. de inrichting van de eigen wijkteams en de lokale aanpak, onvoldoende wordt ontwikkeld. Daar ligt toch de sleutel tot verminderde instroom en transformatie van de jeugdzorg.

Het CDA verwees naar de landelijke alarmerende berichten. Ook zij heeft daar kennis van genomen. Zij voelt schroom om te zeggen dat het niet goed zou gaan, men wil toch met elkaar verder en partijen hebben een samenwerkingsrelatie. Die relatie wil zij niet onder druk zetten. Het is geen kwestie van onwil, maar soms kan men niet. Er is geen weg terug dus partijen zullen het met elkaar moeten doen, met daarbij de kanttekening "dat onder druk alles vloeibaar wordt". Zij hoopt dat er nog een paar flinke stappen kunnen worden gezet.

Gevraagd werd naar de solidariteitsregeling: wat doet de provincie wanneer gemeenten er niet uitkomen? Gemeenten hebben voor een deel van de zorg de solidariteitsafspraken gemaakt dat ze met elkaar de risico's delen. Het gaat in dit kader om 10% van de zwaarste zorg. Dat is zorg die bijna niet te sturen is en dat levert budgettair een zware aanslag op. Sommige gemeenten hebben een groot tekort, bv. door het ontbreken van rijksmiddelen of omdat ze teveel kinderen kregen toegewezen. Men wil toch met elkaar solidair zijn en overleg wordt gevoerd hoe dat het beste vorm kan worden gegeven. De hoop is er dat de cijfers worden gecorrigeerd zodat het rijk tot een kleine herverdeling van middelen overgaat. Er zijn bv. ook regio's die meer middelen hebben ontvangen, maar dat niet uit durven geven. Immers, als ze dat moeten teruggeven maar het reeds hebben besteed, ontstaat er

voor hen een groot probleem. Als gemeenten er niet uit komen, kan de provincie niet bijspringen. Het provinciale restbudget voor 2015 is bij lange na niet toereikend om dergelijke vraagstukken op te lossen. Het gesprek moet gevoerd worden tussen gemeenten en de staatssecretaris. De regio's Zuid Oost Utrecht en de Lekstroom hebben het budgettair zwaar, omdat aantallen zorgvragers en budgetten niet kloppen. De provincie tracht de gesprekken tussen gemeenten en instellingen zo goed mogelijk te faciliteren en mee te denken, contact op te nemen met het ministerie e.d. Het gaat hier niet om de provinciale jeugdzorg, maar veelal om de AWBZ zorg. Instellingen kunnen niet altijd aangeven waar cliënten vandaan komen; dat hebben ze ook nooit hoeven doen. Voor instellingen is dit een nieuwe vorm van informatie aanleveren.

Er is zeker oog voor leerervaringen van anderen. Er is een overzicht van de inzet van de experimentermiddelen binnen de verschillende gemeenten; een en ander is in voorliggende stateninformatie terug te vinden en dat wordt ook door gemeenten onderling gedeeld. Netwerk Jeugd biedt gemeenten een nieuwsbrief waarin casussen worden toegelicht en informatie met elkaar wordt gedeeld. Voorts is er binnen de provincie een overlegstructuur opgezet. Vanuit het bestuurlijk platform wordt tweewekelijks overlegd met 6 regiowethouders. Voorts is er een breed wethoudersoverleg waar onderling veel informatie wordt uitgewisseld. Ook op ambtelijk niveau vindt er veel informatie-uitwisseling plaats. Met name heeft de koppeling tussen jeugdzorg en onderwijs de warme belangstelling van gemeenten. Ook het vraagstuk hoe huisartsen kunnen worden betrokken bij de jeugdzorgaanpak krijgt de nodige belangstelling.

De klachtenregelingen horen thuis in de instellingen en in cliëntenorganisaties. In instellingen is er veel aandacht voor cliëntparticipatie en voor de feedback van cliënten. De provincie heeft dat altijd actief ondersteund met JIJ Utrecht. Een deel van de JIJ Utrecht middelen wordt naar gemeenten overgeheveld. Voor een aantal onderwerpen van JIJ Utrecht is ook belangstelling, bv. de JIJ meter. Er zijn ook items waar geen belangstelling voor is. Zo is er op provinciale schaal een groot en goed bemenst bovenregionaal cliëntenpanel ingesteld, maar gemeenten hebben daarvoor geen belangstelling. Gemeenten gaan primair voor een regionale aanpak. Het kan zijn dat ze hun eigen WMO raad met een jeugdzorgaspect gaan uitbreiden. Wellicht ontstaat er dan wel de interesse dat iemand uit het provinciale panel zitting gaat nemen in het lokale of regionale panel. De provincie houdt deze mogelijkheid voorlopig op de plank om dit in een later stadium nog beschikbaar te hebben.

De PvdD ging in op de zorg van de Rekenkamers van de G4. Tegelijkertijd blijken de grote steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag het goed te doen. Zij hadden al een WGR plusregeling waar ook de jeugdzorg in zat. De gemeente Utrecht heeft dat niet, maar heeft wel voldoende schaal om het goed te organiseren. Het is opmerkelijk dat zelfs de Rekenkamers van de G4 stellen dat er nog veel kennis niet aanwezig is. Daarmee wordt erkend dat het zelfs bij de grote, stevige gemeenten, die veel kunnen investeren en veel kennis kunnen inkopen, nog niet optimaal geregeld is. Jeugdzorg is voor gemeenten een nieuw domein. Men moet niet verwachten dat de overgang vlekkeloos zal verlopen, zelfs niet bij de grote steden. Spreekster heeft de informatie van de Rekenkamers voor kennisgeving aangenomen.

Gevraagd werd om aanvullende informatie. Het is juist dat de stateninformatie half oktober 2014 eindigt. De aanvullende informatie heeft vooral betrekking op data en deadlines. De staatssecretaris stuurde op 20 oktober een memorabele brief waarin wordt erkend dat een aantal zaken nog niet goed gaat, dat er een herverdelingsvraagstuk is en dat het woonplaatsbeginsel een probleem. De staatssecretaris heeft toegezegd dat daarop op een later moment zal worden bewogen. Gemeenten willen heel graag dat de staatssecretaris nu al gaat bewegen maar dat gebeurt niet. De staatssecretaris wacht eerst 1 januari 2015 af en kijkt wat zich vanzelf oplost. Daarna zal er vanuit het rijk wel een reparatieslag worden gestart, zo verwacht zij. De worsteling van gemeenten wordt zichtbaar in de deadlines die niet worden gehaald.

Het belang van de gemeente Utrecht is verbonden met dat van de andere gemeenten. De gemeente Utrecht is op zich zelf al een regio en dat betekent veel minder afstemming en samenwerking dan overige regio's, die uit vele gemeenten bestaan en soms ver van elkaar af liggen. Positief is het dat

de Utrechtse wethouder ondersteuning biedt aan andere regio's, om te bewerkstelligen dat alle regio's mee bewegen. Het gaat hier om een gemeenschappelijk belang.

Wat betreft de regio's Lekstroom en Zuid Oost Utrecht meent spreekster dat de contracten nog niet allemaal rond zijn, overigens hebben die regio's ook nog een week de tijd. De overleggen met VWS zijn intensief maar hebben vooralsnog nog niet de vereiste helderheid gegeven. Het gaat om een complexe situatie. Terecht werd zojuist gesteld dat er over het totale budget een bezuinigingslag is geweest.

Gewezen werd op het project van Timon met jeugdhulpverlening op middelbare scholen. De voorzitter van de commissie, Leonard Geluk, was voorheen voorzitter van ROC Midden Nederland. Hij heeft de jeugdzorg de school binnengehaald. Er is een Utrechts wijkteam dat volledig draait voor ROC Midden Nederland. Dat is een interessante beweging. De gemeente Utrecht financiert dat project, terwijl de leerlingeninstroom uit de gehele provincie en zelfs daarbuiten afkomstig is. De instelling maakt met jongeren een vertaalslag naar de thuissituatie. Dat is een mooie actie die succes oplevert. In IJsselstein is geëxperimenteerd met onderwijs en jeugdzorg en daar is nog veel te winnen, met name als het gaat om het voortgezet onderwijs. Zij is blij dat Timon er in slaagt het project goed vorm te geven. Zij hoopt dat dit in de toekomst samenwerking met meer gemeenten gaat opleveren.

De SP verwees naar de financiële problemen van De Bilt. De problemen zijn daar relatief beperkt. Zo krijgt de gemeente Zeist het steviger voor de kiezen, voor een deel omdat daar veel jeugdzorginstellingen zijn gevestigd. Gemeld werd dat Amersfoort en Utrecht geen BJZ in de wijkteams zouden hebben. Dat verbaast haar. Wellicht is dat een bewuste keuze van de gemeenten geweest.

BJU wordt kleiner en houdt de jeugdbescherming en de jeugdreclassering tot haar taken binnen zgn. SAVE-teams, die op het lokale veld moeten aansluiten. Een deel van de BJU medewerkers is overbodig geworden en gaat over naar de wijkteams.

In Amersfoort wordt zichtbaar dat medewerkers weggaan waardoor de capaciteit van instellingen afneemt. Dat is het gevolg van het feit dat organisaties budgetbrieven van gemeenten hebben ontvangen, waarin wordt voorgesorteerd op de inkoop situatie. Zo kan het gebeuren dat andere vormen van zorg niet meer kunnen worden gefinancierd, wanneer een instelling met pleegzorg wel 100% beschikbaar moet blijven. Wanneer instellingen te lage garanties krijgen, dan moeten ze wel afbouwen. Instellingen met ambulante zorg moeten gaan afbouwen omdat de wijkteams die ambulante zorg gaan overnemen. Bij gemeenten gaat ook het gerucht rond dat iedereen zijn vakantiedagen moet opnemen waardoor de capaciteit van het stelsel afneemt. Zij heeft daar geen bewijs voor. Wel wordt zichtbaar dat de capaciteit van het totale systeem onverminderd hoog blijft. Er zijn nog steeds evenveel kinderen in jeugdzorg, ondanks dat er tientallen medewerkers aan wijkteams zijn uitgeleend.

De heer Boer verduidelijkt dat het gaat om medewerkers die uit instellingen vertrekken en, vanwege de vele onzekerheden, ander werk gaan doen; zij zijn dus niet meer voor jeugdzorg beschikbaar. Dit is een zorgelijke ontwikkeling.

Gedeputeerde Pennarts heeft geen reden om dat te betwisten. Er zullen zeker medewerkers het systeem uit gaan. Medewerkers sorteren ook voor op het feit dat hun functie komt te vervallen. Tegelijkertijd raken instellingen ook goede mensen kwijt die overgaan naar de wijkteams; dat vraagt specifieke kwaliteiten en niet iedereen is daarvoor geschikt. De provincie waarschuwt wel voor het risico dat er te snel wordt afgebouwd en zorg niet meer beschikbaar is. Wanneer later blijkt dat die zorg toch weer nodig is, moet het weer worden georganiseerd en dat vraagt dan weer veel tijd en geld.

Opmerkingen werden er gemaakt over de continuïteit van zorg. Het gaat hier om een gedeeld belang. De provincie waarschuwt ervoor om sommige zorgvormen niet te snel af te bouwen en dienaangaande is gemeenten een doorkijk gegeven. BJU heeft een goed beargumenteerde analyse gemaakt van een aantal aannames voor de jeugdzorg. De budgetbrieven van de gemeenten zijn daarnaast gelegd wat betreft inkoop. Geconstateerd werd dat bij sommige zorgvormen de continuïteit in gevaar

kan komen omdat er te weinig aanbod is. Voorbeelden zijn kamertrainingscentra en residentiële jeugdzorg. Gemeenten weten daardoor dat ze de zorgcontinuïteit in de gaten moeten houden. De provincie gaat nu op basis van de contractvoorstellen en de analyse na welke zorgvormen gaan uitvallen. Dat gaat een rol spelen in de manier waarop de provincie de wachtlijst wil wegwerken. Continuïteit is een punt van zorg en aandacht.

Mevrouw Alsem stelt nogmaals dat men niet in de transitie mag blijven steken maar dat men de transformatie van de jeugdzorg als doel voor ogen blijft houden. De gedeputeerde gaf aan dat gemeenten te weinig tijd kunnen besteden aan de ontwikkeling van wijkteams. Zij vraagt of de provincie gemeenten meegeeft juist met de wijkteamontwikkeling door te gaan. Het opvangen van discontinuïteit van jeugdzorg is juist een taak van de wijkteams. Gemeenten moeten doorgaan met het ontwikkelen van alternatieve vormen van zorg. Dat is van het grootste belang.

Gedeputeerde Pennarts beaamt dit. Uitgedragen wordt dat juist de wijkteams ervoor moeten zorgen dat de instroom in het systeem daalt. Het nieuwe zorgsysteem anticipeert reeds op een grote afname van zorg per 1 januari 2015 maar of dat wordt bewaarheid moet nog maar worden afgewacht. Voorts moet het werkgeverschap van de wijkteams georganiseerd worden. Wijkteams bestaan nu nog vaak uit gedetacheerde medewerkers van instellingen. Lokaal moet dat worden vormgegeven. Het is een utopie te denken dat gedetacheerde medewerkers van instellingen jarenlang met een soort netwerkorganisatie kunnen volstaan.

De PvdA vroeg naar de volgende rapportage in 2015. In 2015 komt er geen provinciale rapportage meer. Voor ligt de laatste rapportage over het huidige systeem. Wel zal de provincie in 2015 een vorm van afsluiting/toelichting/vergadering organiseren, om informatie met elkaar te delen. Duidelijk is dat de provincie in 2015 een afronding voor de jeugdzorg zal moeten leveren: uiteraard zal deze commissie daarin geïnteresseerd zijn. T/m het eerste kwartaal 2015 houdt de provincie zich nog met de jeugdzorg bezig en wat haar betreft kan dit dan nog een onderwerp van gesprek zijn in deze commissie.

De voorzitter deelt mede dat ook de griffie en zij de afrondende terugkoppeling jeugdzorg naar deze commissie zullen bewaken.

Gedeputeerde Pennarts bevestigt dat het de ambitie was om een warme overdracht richting gemeenten te voorzien van zo min mogelijk wachtlijsten. Aan het begin van 2014 zag dat er hoopgevend uit, omdat er nog nooit zulke lage wachtlijsten waren geweest. Tegelijkertijd waren er onverminderd evenveel kinderen in zorg. Die situatie is aan het kenteren. Er is een wachtlijst aan het ontstaan om meerdere redenen. Wellicht dat bepaalde zorgvormen al aan het afbouwen zijn terwijl er meer kinderen in beeld zijn die in het systeem worden ingezet. Er wordt een toenemend beroep op jeugdzorg gedaan waardoor de wachtlijsten gaan stijgen.

De netto wachtlijst komt uit op 166 kinderen. De intentie is die wachtlijst weg te werken op een constructieve manier, met behulp van de doeluitkering en aanvullende middelen. Instellingen kunnen daarmee die extra vraag aan zorg ondersteunen en medewerkers kunnen langer beschikbaar blijven om vervolgens de beweging naar de wijkteams te maken. De instellingen zijn zelf gevraagd om een voorstel aan de provincie te doen binnen hun bestaande overlegvorm. Een deel van de middelen zal daaraan worden besteed, om zo de wachtlijst te verminderen. De wachtlijstanalyse zal voortaan niet meer op provinciaal niveau plaatsvinden. Dat zal op regionaal niveau gebeuren. Dat vindt de gedeputeerde wel een risico omdat er met een “steeds kleiner glaasje naar de olifant” wordt gekeken. Echter, dit is de keuze van gemeenten.

Problemen zijn er niet alleen in de regio Zuid Oost Utrecht maar ook in de regio Lekstroom. De provincie tracht het gesprek met VWS te faciliteren.

De heer Schaddelee komt terug op het project van Timon om middelbare scholen bij de jeugdzorg te betrekken. Utrecht en IJsselstein hebben dienaangaande contracten afgesloten. Gaan meer gemeenten dat doen?

Voorts komt hij terug op de 166 kinderen die zich op de netto wachtlijst voor de jeugdzorg bevinden. Deze kinderen bevinden zich vaak in ellendige omstandigheden terwijl er geen zicht is op het moment waarop hulp geboden kan worden. Hij schrikt daarvan. Op pag. 11 van de rapportage staat een overzicht van aanmeldingen; daaruit komt naar voren dat het aantal aanmeldingen tot 1 september nogal daalt. Hij vraagt hoe er toch een toename van de wachtlijst kan zijn ontstaan.

Gedeputeerde Pennarts heeft zojuist uitgelegd dat de provincie een interventie doet om de wachtlijst te verminderen; voor de kinderen op de wachtlijst wordt een oplossing gezocht. Sommige kinderen hebben een permanente plek nodig. Voor een groot deel kan de provincie bijdragen middels de doeluitkering en autonoom geld om zorg en medewerkers beschikbaar te houden, bv. voor kamertrainingscentra. Op dit vlak ligt er naar haar mening voor gemeenten een opgave om met woningbouwcorporaties en instellingen zelf iets te organiseren; bij de KTC's is er altijd een probleem geweest. Overigens heeft zij niet de illusie van een warme overdracht zonder wachtlijst. Er zal wel een warme overdracht plaatsvinden, maar ook zal er een vorm van wachtlijst blijven.

De heer Schaddelee begrijpt dat oktober 2014 geldt als peildatum voor de 166 kinderen op de wachtlijst. Hij vraagt of er voor de PS-vergadering in december over het nieuwste peilmoment gerapporteerd kan worden om te zien of de wachtlijst afneemt of toeneemt.

Mevrouw Van Viegen vraagt of er op 1 september 2014 66 jeugdigen op de netto wachtlijst stonden maar dat dit inmiddels is gestegen tot 166 kinderen.

Dat wordt door gedeputeerde Pennarts bevestigd. Oorzaken zijn meer instroom en meer zicht op kinderen, dus meer aanmeldingen. Gezien de ontwikkelingen in de jeugdzorg kan het ook voorkomen dat er nu nog snel een indicatie wordt aangevraagd om kinderen versneld het systeem in te krijgen. Ieder geïndiceerd kind heeft recht op jeugdzorg. Tegelijkertijd komt er van sommige zorgvormen minder capaciteit beschikbaar en die combinatie zorgt voor oplopende wachtlijsten. Dat kan betekenen dat een volgende peiling nog een toename van de wachtlijst laat zien. Zij zal de commissie over de actuele wachtlijst informeren en over de wijze waarop dat probleem kan worden opgelost.

De voorzitter rondt de discussie over dit onderwerp af.

9. Statenbrief tussenevaluatie Cultuurnota 2012 Cultuur van U

De heer Driehuijs dankt de gedeputeerde voor deze uitgebreide rapportage over cultuur en erfgoed. De PvdA is nog steeds van mening dat de rol van de provincie op deze terreinen groter zou kunnen zijn dan nu. De tekst geeft daartoe ook wel aanleiding, immers, er zijn vele opgaven die nu niet opgepakt kunnen worden. Dat hangt sterk samen met de rol die de provincie op zich neemt.

In de rapportage mist hij de doorkijk naar de positie van de provincie richting het Archief. Aangegeven wordt dat de provincie een bijdrage van € 6 ton zal gaan leveren; dat hoort ook bij de nieuwe taak van de provincie. Tegelijkertijd blijft de vraag belangrijk welke bestuurlijke positie de provincie in het Archief zal gaan innemen. Dit is belangrijk, wil de provincie grip op de besteding van provinciale bijdragen kunnen houden.

Zorgen heeft hij over de opmerkingen over het ondernemerschap. De PvdA onderschrijft het belang van ondernemerschap. Veel cultureel ondernemers zijn zeer ondernemend; zij hoeven daar niet in gestimuleerd te worden. Vooral wordt in dit kader bedoeld op 'je eigen broek ophouden'. Het blijkt dat dit moeilijk is en steeds moeilijker wordt. Kunstenaars en andere ondernemers kunnen de financiering moeilijk rond krijgen. De PvdA vreest dat het systeem en de provinciale uitgangspunten

kunnen gaan vastlopen. Enerzijds worden er prestaties verwacht en dat is ook terecht. Maar hoe wordt er anderzijds gehandeld wanneer iemand niet aan de voorwaarden kan voldoen? Hij pleit dienaangaande voor een pragmatische aanpak. De PvdA vreest dat de noodzakelijke vernieuwing in deze sector anders in het geding kan komen.

De heer Kocken geeft aan dat de VVD een andere toonzetting prefereert dan de PvdA. Er is in de culturele sector heel hard gewerkt. De bezuinigingen zijn opgepakt en er is echt ondernemerschap getoond. Hard is gewerkt om het hoofd boven water te houden en een nieuwe lijn in te zetten. Bij veel organisaties is dat gelukt en dat verdient complimenten. Uit deze tussenevaluatie blijkt dat het oorspronkelijke doemscenario, dat bij de bezuinigingen werd afgekondigd, niet bewaarheid is geworden. Het aantal uitkeringen bij het UWV is gedaald; één van de redenen was dat het aantal banen bij culturele instellingen weer aan het groeien is. De VVD is dan ook optimistisch over de positieve tendens in de culturele sector.

De heer Driehuijs meent dat de heer Kocken een wonderlijke tegenstelling lijkt op te roepen. Spreker heeft geen negatief verhaal verteld terwijl dat nu wel wordt gesuggereerd.

De heer Kocken laat weten dat dit hem positief stemt.

Spreker constateert dat in deze notitie vooruit wordt geblikt naar de opgave voor de komende jaren. Zo wordt duidelijk dat er in de volgende periode keuzes moeten worden gemaakt. De provincie zal daarin zijn verantwoordelijkheid moeten nemen. Ook wordt aangegeven dat de provincie in de sector positie is kwijtgeraakt. De VVD beoordeelt dat niet negatief omdat dit een effect is van de kerntaakdiscussie; cultuurondersteuning kan beter aan gemeenten en het veld worden overgelaten.

Op pag. 5 wordt “Utrecht Verhaalt” opgevoerd. Gesteld wordt dat de provincie een actieve rol heeft als opdrachtgever. De VVD meent dat PS aan GS hebben meegegeven een verbindende en faciliterende rol te vervullen. Hij vraagt dienaangaande om verduidelijking.

Mevrouw Broere deelt mede dat de PVV blij is dat de Utrechtse Molens onder het cultureel erfgoed vallen, en niet de molens die men heden ten dage in het landschap tegen komt. Voorts vraagt zij of er wat betreft de cultuureducatie aandacht is voor Kamp Amersfoort. Dat zou in de huidige tijd erg belangrijk kunnen zijn. Gerefereerd wordt er voorts aan de viering van de Vrede van Utrecht. Dat heeft in 2013 plaatsgevonden; volgens de PVV kan dat tekstgedeelte er uit.

Mevrouw Boelhauer vindt dit een evenwichtige en duidelijke evaluatie. Er is veel bereikt maar er is ook nog veel te doen. Veel instellingen werken keihard en zetten alle zeilen bij maar soms zijn de gevolgen wel wrang. Het komt voor dat medewerkers die voorheen betaald werden, nu vrijwillig doorgaan met hun werk maar zonder daarvoor salaris te ontvangen. Zij is benieuwd naar de cijfers van het UWV; hebben die wel betrekking op de Utrechtse cultuursector?

De heer Kocken antwoordt dat hij daarover een bericht heeft vernomen via RTV Utrecht.

Mevrouw Boelhauer vervolgt dat veel instellingen cultureel ondernemend zijn. Dit begrip levert ook wel irritatie op. Gevraagd wordt meer uit de markt te halen terwijl dat steeds moeilijker wordt, zo ervaren instellingen. Tegelijkertijd zijn er instellingen waarvoor die beweging minder gewenst is of relevant geacht wordt, als het gaat om het onderwijs.

GroenLinks stelt voor voorzichtig om te gaan met de term “cultureel ondernemerschap”. Wellicht is een andere term beter. De verwachtingen daarvan moeten gezamenlijk wordt ingekleurd.

Datzelfde geldt ook voor de term “kleinschalige festivals” of “festivals met een kleiner budget”. Die term is bepaald niet van toepassing op het Liszt concours. Belangrijk is het dat men zich bewust is van de betekenis van bepaalde termen voor het culturele veld.

De heer Boerkamp sluit zich aan bij de opmerkingen van de PvdA over ondernemerschap. Een cultureel ondernemer is een ondernemer in de culturele sector. Er worden grote stappen gezet en dat stemt D66 tot tevredenheid. Inderdaad zijn veel organisaties erin geslaagd om meer mogelijkheden uit de markt te benutten. Uit de tekst heeft hij begrepen dat het vooral gaat om het vinden van sponsors. Dat is een vrij beperkte visie op ondernemerschap. Immers, ondernemers zoeken geen sponsors maar klanten en compagnons om hun bedrijfsvoering rendabel te maken. Hoe kijkt de gedeputeerde daar tegenaan?

Wat betreft de financiën wordt er aan de alarmbel getrokken omdat er vanaf 2015/2016 structureel te weinig geld beschikbaar is voor cultuur. Hij vraagt om een nadere toelichting, o.a. als het gaat om de monumentenzorg. Opgemerkt wordt dat er wat betreft de buitenplaatsen belemmeringen zijn bij het ontwikkelen van kostendragers. Gaat het om ruimtelijke knelpunten en kan de provincie helpen om die op te lossen? Voorts wordt aangegeven dat de vier grote festivals financieel gezond zijn. Dienaangaande vraagt hij om een onderbouwing, omdat ook die festivals gesubsidieerd worden. Wat levert de samenwerking tussen de festivals daadwerkelijk op? Voorts sluit hij zich aan bij de opmerking van de VVD over "Utrecht Verhaalt".

De heer Westerlaken memoreert dat cultuur geen kerntaak meer is van de provincie en dat heeft voor de cultuursector grote gevolgen gehad. Er zijn veel subsidies gekort. Opvallend is het dat de instellingen dat ieder op eigen wijze hebben opgevangen met wisselend succes. Dat is ook logisch omdat de ene instelling meer afhankelijk was van een subsidie dan een andere instelling. Dat komt ook naar voren in het ondernemerschap. Terecht werd door D66 gesteld dat het ondernemerschap voorop staat. Het gaat om ondernemers in de cultuursector en daar ziet men verschillen, zoals die zich ook elders voordoen. Ook daar zijn goede en slechte ondernemers. Dat beeld komt goed naar voren in deze tussentijdse evaluatie. Er zijn enkele beperkingen en tekortkomingen maar ook wordt zichtbaar dat de shocktherapie in de sector nog niet geheel is uitgewerkt. Hij hoopt dat de culturele sector ook in de komende jaren de handschoen blijft oppakken. Ook hij wijst op "Utrecht Verhaalt". Wat PS toen hebben getracht in te zetten, kan ook helpen bij de transitie van een meer of minder subsidie afhankelijke sector naar een sector die zichzelf kan bedruipen.

In het kader van de samenwerking tussen kastelen is het streven om te komen tot een trust. Overigens kan hij zich voorstellen dat niet alleen de kastelen daarbij worden betrokken maar dat er nog verder wordt gekeken in het erfgoed. Vorige week werd in de Tweede Kamer gesuggereerd om een trust constructie in te stellen voor de Nationale Landschappen. Ook dat kan in dit verband worden meegenomen.

In de rapportage staat een opmerking dat Utrecht toch wat positie in het netwerk is verloren. Het CDA vindt dat niet meer dan logisch omdat er bewust is gekozen voor het verder afstand nemen op sturing in die sector.

Mevrouw Hoek constateert dat de provincie nog steeds zeer betrokken is bij de culturele sector. Tegelijkertijd worden er onderdelen losgelaten en krijgen ondernemers de opdracht aan een verdienmodel te gaan werken. Echter, er is nog steeds sprake van een recessie en consumenten geven minder geld uit, ook aan kasteel- en museumbezoek. De culturele instellingen komen daardoor in een spagaat en dan kan er een vacuüm gaan ontstaan. Dat kan betekenen dat onderhoud van erfgoed, waar in de afgelopen jaren veel in is geïnvesteerd, op termijn door geldgebrek toch kan gaan verloe-deren.

Voorts staat er in deze evaluatie "Wij willen een bijdrage leveren aan het in standhouden van waardevolle monumenten voor volgende generaties. Gefocust wordt op de restauratie van historische buitenplaatsen." 50PLUS wijst erop dat dit al heel lang gebeurt. Tegelijkertijd is het jammer dat de subsidie voor de molens met 25% is verminderd, terwijl nog niet alle molens op het gewenste onderhoudsniveau zijn. Voorts mist zij in deze tussen evaluatie de categorie industrieel erfgoed. Zij pleit ervoor om in de cultuurnota 2015-2020 het industrieel erfgoed wel op te nemen. Tijdens een werk-

bezoek aan Veenendaal heeft zij gezien hoe een oude verffabriek gecombineerd is met een nieuw gemeentehuis. Het cultureel erfgoed blijft zo zichtbaar én functioneel. Zo kan er worden gewerkt aan het behoud van industrieel erfgoed.

Gedeputeerde Pennarts beaamt dat in deze tussenrapportage de balans wordt opgemaakt van een aantal jaren uitwerking van cultuurbeleid. Duidelijk wordt waar de provinciale focus op is gericht. Inderdaad zijn er nog punten die nadere aandacht behoeven. Zo is men nog niet toegekomen aan de positie van de provincie ten opzichte van het Utrechts Archief. De provincie heeft met deze instelling een dienstverleningsovereenkomst. De samenwerking is uitstekend en nagegaan zal worden in welke rechtsvorm dat zal worden gegoten. GS zullen zich daarover gaan buigen.

De PvdA heeft nog wel zorgen over het ondernemerschap; dat is volgens deze fractie onvoldoende van de grond gekomen. Zij verduidelijkt dat het ondernemerschap eerst smal werd gedefinieerd vanuit de gedachte dat een aantal instellingen niet meer werd gesubsidieerd en de provincie hen in het ondernemerschap zou kunnen steunen. Gaandeweg bleek dat het ondernemerschap in alle culturele instellingen aan bod kwam, omdat niet alleen de provincie, maar ook het rijk en gemeenten op cultuur gingen bezuinigen. De provincie wilde langer doorgaan met het aandacht hebben voor ondernemerschap terwijl oorspronkelijk gedacht werd dat het zou gaan om incidentele ondersteuning.

De heer Driehuijs is het eens met de opmerking van de heer Boerkamp dat ondernemerschap iets anders is dan een lening afsluiten bij de bank, wanneer een overheidssubsidie weg valt.

Hoe wordt er gehandeld wanneer een bank geen lening wil afsluiten, bv. voor een festival, en bezoekers willen niet betalen? Op dat punt is hij het niet eens met de VVD. Wel is hij het eens met D66 om te zoeken naar vormen die bestendig zijn, zodat de sector overeind blijft en zich blijft vernieuwen. Het kenmerk van cultuur en erfgoed is juist dat het zich ontwikkelt en dat er vernieuwing moet plaatsvinden.

Gedeputeerde Pennarts memoreert dat ondernemerschap kan worden gedefinieerd als de mate waarin de sector ondernemend is. Geconstateerd werd dat dit behoorlijk is toegenomen. Gezocht werd naar middelen en instrumenten om instellingen in hun ondernemerschap te ondersteunen. Eerder sprak zij over het businessmodel Canvas. Daarmee kunnen kleine en grote instellingen zich zo focussen dat de doelstelling van de organisatie kan worden gerealiseerd. Ook is er ondersteuning geboden bij het opzetten van een crowdfunding-website zodat organisaties zelf middelen kunnen vergaderen. Ook een cultuurlening is een middel; Utrecht en Amersfoort doen daaraan mee. Instellingen die anders niet gefinancierd worden en niet bij banken terecht kunnen, krijgen zo toch toegang tot een lage rente financiering. Zo worden ze stabiel en worden ze voor andere financiers wel weer interessant. Ondernemerschap is ook het inzetten van een deel van de subsidie voor iemand die voor overkoepelende diensten rond festivals in beeld is. Ook de governance is een belangrijk gespreksonderwerp. Belangrijk is het dat de toezichhouders kennis en kunde in huis hebben. De provincie tracht zo breed mogelijk op het ondernemerschap te bewegen. Wanneer de Utrechtse kasteelmusea vragen om een museumsamenwerking naar het voorbeeld van de stad Utrecht, is dat ook een vorm van ondernemerschap waar in de provincie van betekenis kan zijn, bv. door mensen bij elkaar te brengen, door het koppelen van voorwaarden aan de financiering of het inzetten van een budget dat daar dienstbaar aan kan zijn. De provincie tracht dus het ondernemerschap zo breed mogelijk te faciliteren. Geconstateerd moet worden dat instellingen nog wel een stap te zetten hebben. Ze hebben te maken met bezuinigingen en met een crisis. De provincie zou zich wat haar betreft nog wat meer kunnen toespitsen op het ondersteunen van ondernemerschap en daarmee wat langer doorgaan. Ook kan het instrumentarium op dat punt nog wat meer worden uitgebreid.

De heer Driehuijs is verheugd over deze reactie van de gedeputeerde.

Spreker verwijst naar het staatje op pag. 23, waar ondernemerschap vooral wordt uitgelegd als eigen inkomsten. Het Nederlands Filmfestival had een enorme exposure en was van nationaal belang. In het overzicht staat daarbij eigen inkomsten in 2011 57% en in 2013 56%. Globaal is dat hetzelfde gebleven. In ondernemerstermen zou dat als een mislukking kunnen worden aangeduid omdat ze er niet in geslaagd zijn meer eigen inkomsten te verwerven. Echter, waarschijnlijk vertaalt het ondernemerschap zich bij dit festival in geheel andere zaken. Dat komt in dit overzicht niet naar voren.

Gedeputeerde Pennarts is het geheel met de heer Driehuijs eens. Een festival dat voor 60% voorziet in niet gesubsidieerde inkomsten, is grote klasse; dat dwingt alleen maar respect af. Dat is ook zichtbaar bij het festival Oude Muziek. Het enen festival bindt makkelijker partijen aan zich dan andere festivals. Het is niet reëel te verwachten dat instellingen in de culturele sector bv. 80% eigen inkomsten kunnen verwerven.

Dit overzicht laat zien dat sommige instellingen de beweging al hebben gemaakt. Een festival met 60% eigen inkomsten presteert uitstekend. Het is jammer wanneer er een andere indruk zou zijn gewekt.

De heer Westerlaken vraagt wanneer een ondernemer voldoet aan de criteria van het ondernemerschap, zodanig, dat ondersteuning van de provincie niet meer nodig is. Hoe worden die criteria geformuleerd? Alleen het noemen van een percentage is niet voldoende. Er zijn ook mogelijkheden zoals een revolverend fonds en cultuurleningen. Zijn er nog meer instrumenten denkbaar? Op een gegeven moment zal de provincie alleen nog maar facilitator zijn maar er niet meer voor zorgen dat de sector overeind blijft.

Gedeputeerde Pennarts verduidelijkt dat met het provinciale cultuurbeleid niet naar een nulpercentage wordt toegewerkt. De provincie blijft belangrijke taken financieel ondersteunen, hetzij als kern-taak hetzij als maatschappelijke opgave. Het toewerken in het cultuurbeleid naar een nul procent financiering is niet het einddoel. Ondernemerschap is wel een doel. De vraag is inderdaad interessant hoe ondernemerschap moet worden gedefinieerd. Daar valt helaas geen eenduidig antwoord op te geven. In gesprekken met de organisaties stuurt de provincie altijd aan op het ondernemerschap. Nagegaan wordt of steun van de provincie nodig en logisch is, of er andere partijen in beeld zijn, of de werkwijze efficiënt is e.d. Dergelijke vragen worden altijd gesteld.

De heer Westerlaken zou graag het instrumentarium willen bezien. Nu gaat het steeds om subsidie. Als het gaat om investeren, dan moet de overheid op een andere manier kijken naar de overeenkomsten die worden gesloten. Dan gaat het niet om een subsidie maar om een beloning voor een geleverde prestatie. Dat zou dan vanuit het ondernemerschap veel meer moeten worden gedaan in de vorm van een prestatieovereenkomst, eventueel met leningen met private instellingen. Dit is ook in het natuurbeheer gebruikelijk. Op die wijze wordt het cultureel ondernemerschap op geheel andere wijze ingevuld. Wellicht dat dit in de volgende statenperiode als uitdaging kan worden meegenomen.

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat subsidie in de cultuursector inderdaad veel voorkomt, maar deze wordt altijd in een overeenkomst vastgelegd; ook wordt er een tegenprestatie verlangd. Utrecht is een regio van kennis en cultuur en is voor inwoners, bedrijven en andere instellingen een geliefde vestigingsplaats. Voor het aanbod van natuur, cultuur en recreatie betalen mensen veelal zelf. Om een voorziening betaalbaar en bereikbaar te houden, wordt een deel publiek gefinancierd, omdat dit maatschappelijk gewenst is. In de cultuursector komt men dat zichtbaarder tegen dan in andere sectoren. Cultuur is transparanter en meer aan smaak onderhevig. Overigens worden ook energie en natuur gesubsidieerd, evenals vele andere vormen van voorzieningen die vanuit het collectief belang worden gefinancierd. Spreekster benadrukt dat de provinciale subsidie voor cultuur meerwaarde oplevert. Daar is zij trots op, dit past ook bij de provinciale taakopvatting. Zij is het er wel mee eens dat

er met de instellingen altijd een zakelijk gesprek moet worden gevoerd. Ook in de cultuursector moet innovatie plaatsvinden en oud voor nieuw is ook in deze sector geen taboe.

De heer Kocken memoreert de kerntakendiscussie in de provincie. De vraag was op welke terreinen de provincie meerwaarde kon leveren en waartoe anderen beter in staat zouden zijn. Gebleken is dat de provincie op het gebied van cultuur geen meerwaarde heeft, met uitzondering van cultuureducatie, de regionale media, bibliotheken en festivals vanuit een economisch perspectief. Ter zake is een duidelijke keuze gemaakt. Hij begrijpt van de gedeputeerde dat over de volle breedte van het beleidsveld cultuur er nog slagen moeten worden gemaakt om het cultureel ondernemerschap te bevorderen. Gezien de keuze die de provincie heeft gemaakt, vraagt de VVD zich of dit een taak is van de provincie of bieden andere overheidslagen zoals gemeenten en rijk meer toegevoegde waarde, c.q. zijn zij daartoe beter in staat?

Gedeputeerde Pennarts vindt dat een interessante vraag. De stelling dat cultuur geen kerntaak is van de provincie, onderschrijft zij overigens niet. Het cultureel erfgoed is een provinciale kerntaak, zo is dat ook door het IPO omschreven. De provincie heeft een open huishouding, en mag alles tot zijn taak rekenen wat een maatschappelijke opgave is voor deze bestuurslaag. Het cultuurbeleid in zijn huidige vorm geeft een aardig beeld van de inspanningen van de provincie op het gebied van cultureel erfgoed. Voorts worden er aanvullende taken gedaan, bv. op het gebied van festivals omdat dit als een maatschappelijke opgave wordt gezien. Uitsluitend worden festivals ondersteund die bijdragen van de positionering van de Utrechtse regio, nationaal en internationaal. De VVD vraagt of de provincie de meest voor de hand liggende partij is. Vaak zijn er twee overheden in het spel, bv. bij erfgoedlocaties waar dikwijls ook gemeenten bij betrokken zijn. Zij merkt op dat de Utrechtse gemeenten weinig bijdragen aan een aantal belangrijke erfgoedlocaties. Vaak gaat het om locaties met bovenlokale uitstraling. De provincie heeft het instrumentarium om daaraan bij te dragen, bv. het Parelfonds. Het huidige provinciale cultuurbeleid is h.i. goed afgebakend. De provincie levert dien-aangaande een meerwaarde en wordt daar ook om gewaardeerd. Nu de provincie wat meer terugtreedt in de culturele sector, ligt het voor de hand dat de provinciale positie in sommige domeinen vervaagt en minder in beeld komt.

Voorts werd door de commissie inzake 'Utrecht Verhaalt' een tegenstrijdigheid gezien in het formuleren van de provincie als opdrachtgever, terwijl PS gevraagd heeft om een verbindende en faciliterende rol. Er is een kleine subsidieregeling om initiatieven op dit vlak van de grond te krijgen. Soms neemt de provincie een aanjaagfunctie op zich. Zij is zich ervan bewust dat niet de provincie maar nieuwe partijen uit het veld op dit vlak actief moeten zijn. Daar is wel degelijk aandacht voor.

De PVV ziet de Utrechtse molens liever dan andere molens. Wat betreft de Utrechtse molens kijkt men tegen een eindige financiering aan. Wellicht is dat voor de volgende statenperiode een punt van aandacht. HUL beheert deze molens en ook daar speelt ondernemerschap een rol. Regels moeten soms worden versoepeld zodat er bv. een B&B voorziening in een molen mogelijk wordt, waarmee wordt bijgedragen aan het beheer van dat object.

Spreekster meent dat Kamp Amersfoort in de Amersfoortse regio een rol speelt in de cultuureducatie. Cultuureducatie is daar een combinatie van podiumkunsten en LEU. Ook in het kader van WO II is er op middelbare scholen veel aandacht voor Kamp Amersfoort.

Mevrouw Broere vraagt of er vanuit de gehele provincie aandacht wordt besteed aan Kamp Amersfoort. Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat de cultuureducatie vooral vanuit de regio plaatsvindt. Het zou te kostbaar zijn wanneer kinderen uit Lopik Kamp Amersfoort gaan bezoeken; scholen moeten daar ook middelen voor beschikbaar hebben.

De Vrede van Utrecht wordt als terugblik genoemd in de rapportage.

GroenLinks schetste ontwikkelingen in de sector die haaks staan op andere ontwikkelingen. Het gaat weer goed, en het trekt weer aan en het aantal uitkeringen in de cultuursector neemt af. Tegelijkertijd ziet men in de erfgoedsector dat mensen hetzelfde werk doen voor veel minder salaris, vanuit hun

grote betrokkenheid bij een bepaald object. Spreekster onderschrijft dat. Er zijn ook erfgoedlocaties met ca. 200 vrijwilligers.

De terminologie is inderdaad soms wat ongelukkig, ook als het gaat om kleinschalige festivals. Die festivals zijn bij lange na niet kleinschalig, echter, het budget van de provincie is kleinschalig. Die term doet onrecht aan bv. het Liszt concours dat een bijzondere en internationale uitstraling heeft.

Naar aanleiding van de opmerkingen van D66 verwijst spreekster naar de overzichten. De gedachte is dat structurele taken structureel moeten worden gefinancierd. Echter, in het cultuurbeleid komt het voor dat structurele taken incidenteel worden gefinancierd. Dat blijkt ook uit genoemd overzicht. De constatering van de heer Boerkamp is dan ook juist.

De heer Boerkamp vindt dat toch een zorgelijke zaak. Uit het overzicht blijkt dit wel, maar niet uit de tekst.

Gedeputeerde Pennarts memoreert dat dit een tussentijdse evaluatie is van het gevoerde beleid. Daarmee wordt ook een doorkijk naar de toekomst geboden. Ook in het overdrachtdocument zal men deze constatering tegenkomen.

D66 constateerde voorts dat de festivals gezond zijn maar dat ze toch subsidie ontvangen. Nogmaals geeft spreekster aan dat een festival, dat 60% uit andere inkomsten dan subsidie financiert, financieel gezond is. De festivalsector in de provincie Utrecht trekt ook enorm veel bezoekers.

De heer Boerkamp vraagt of de gedeputeerde daarmee bedoelt dat 60% eigen inkomsten van een festival als gezond moet worden gemarkeerd. Waar ligt de grens? Is 50% ook acceptabel?

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat een festival financieel gezond is wanneer er zwarte cijfers kunnen worden geschreven. Veelal gaat het dan om meerdere inkomsten waarmee zij hun exploitatie kunnen dekken, waaronder een klein deel provinciale subsidie. Wanneer een culturele instelling rode cijfers schrijft, dan is die organisatie financieel ongezond. Dat is op de Utrechtse festivals niet van toepassing.

De heer Boerkamp verduidelijkt dat een organisatie ook met subsidie gezond kan zijn. Het leek erop alsof de gedeputeerde op het standpunt stond dat financieel gezond betekent dat er 60% geld uit de markt moet worden gehaald.

Gedeputeerde Pennarts verduidelijkt dat zij in dit kader met gezond bedoeld dat er zwarte cijfers worden geschreven. Het is mooi wanneer een festival in staat is andere inkomsten te verwerven dan overheidssubsidie.

Gevraagd werd naar de samenwerking tussen festivals. De provincie heeft de festivals een soort ultimatum gesteld. Een klein deel van de subsidie wordt beschikbaar gehouden voor als men in staat is tot samenwerking te komen. Onderkend moet worden dat organisaties ook concurrenten van elkaar zijn. Zij verwacht binnenkort positief resultaat te vernemen en zal de commissie over de voortgang op de hoogte houden.

De heer Westerlaken had het over goed en slecht ondernemerschap. Een organisatie in de cultuur-educatie en het jeugdtheater heeft het lastiger dan andere organisaties. Dit hangt dus ook af van het genre dat wordt beoefend in de culturele sector. Musea doen het beter dan andere culturele instellingen. Goed en slecht ondernemerschap hangt ook samen met trends en interesse van bezoekers. Het gaat niet alleen om percentage bezoekers maar ook om de vraag of een organisatie in staat is vernieuwend te zijn en bereid is een andere beweging te maken c.q. nieuwe allianties aan wil gaan.

Zij denkt inderdaad dat de culturele sector in de komende jaren verder ondernemend kan worden, zij het dat er nog wel een ondersteunende rol van de provincie nodig zal zijn. Daar zal het instrumentarium op moeten worden aangepast. Instellingen willen dat zelf ook graag maar hebben soms wat meer tijd nodig. Immers, ondernemerschap en innovatie kosten geld.

Het CDA noemde de trust een mogelijkheid voor het erfgoed. In Utrecht is dat niet eenvoudig omdat het bezit dan in één organisatievorm moet worden samengebracht. Het Engelse trustmodel is een lonkend perspectief, ook gezien de hoeveelheid erfgoed en betrokkenheid van burgers. Die gedachte

is onderzocht maar niet doorgezet omdat de eigendomsverhoudingen in Nederland anders zijn. Sommige zaken uit de trustgedachte kan men wel tot zich nemen, ook de mate waarin een regio meebetaalt aan de beschikbaarheid van erfgoed. Wellicht kunnen de mogelijkheden van de trustgedachte in de volgende collegeperiode nader worden onderzocht, met name datgene waarvan men in Nederland wel van kan profiteren.

De heer Westerlaken merkt op dat Nederland uitmuntend is op het gebied van samenwerken. In dit verband wijst hij op een oude samenwerkingsconstructie in Nederland, nl. de coöperatie, die bv. in Oost-Utrecht uitstekend werk doet. Wellicht kan men in de cultuursector via deze rechtspersoon gaan samenwerken.

Gedeputeerde Pennarts vindt dat een interessante gedachte. Inderdaad functioneert de coöperatie in het Oosten van Utrecht uitstekend; in dat deel van de provincie is de samenwerkingsgedachte en de saamhorigheid erg goed ontwikkeld. Dat valt haar bij bezoeken aan die regio steeds weer op. Zij wil de mogelijkheid van het vormen van coöperaties zeker in gedachten houden.

De fractie van 50PLUS vroeg aandacht voor het industrieel erfgoed. In het cultuurbeleid is er altijd aandacht geweest voor het industrieel erfgoed. Overigens is het verdienmodel van het industrieel erfgoed niet gemakkelijk. Er moet een exploitatievorm onder liggen waardoor het object ook op de langere termijn kan worden onderhouden. In deze bestuursperiode was er een laag bedrag voor het Parelfonds beschikbaar en toen is er gekozen voor de buitenplaatsen, die ook de grootste restauratieachterstand hebben. PS hebben twee keer een miljoen euro beschikbaar gesteld voor het Parelfonds waardoor de scope kan worden verbreed. Industrieel erfgoed kan daar ook bij horen.

Mevrouw Hoek vraagt in dit verband nogmaals specifiek aandacht voor het hergebruik van fabrieksgebouwen. Dat vraagt om een eenmalige subsidie, terwijl er daarna geen subsidie meer nodig is voor onderhoud en dergelijke.

Gedeputeerde Pennarts geeft aan dat de provincie geen exploitatie gaat subsidiëren. Wel wordt bijgedragen aan restauratiekosten maar dan moet er een verdienmodel zijn waarmee de exploitatie wordt gedekt. Dat laatste is bij industrieel erfgoed lastig. Om die reden is dat erfgoed minder vaak in beeld. Wellicht dat een goede casus weer in een tranche van het Parelfonds wordt opgenomen. Er zijn actieve verenigingen als BOEI en USINE die zich beijveren voor het behoud van het industrieel erfgoed. In dit verband wijst zij op de Wagenwerkplaats in Amersfoort die ook met provinciale steun is gerestaureerd.

De voorzitter rondt de discussie over dit onderwerp af.

10. Statenvoorstel verdeling Erfgoedparels 2014

Mevrouw Hoek verwijst naar de restauratie van het Belgenmonument te Amersfoort. Haar vraag is of ook het carillon, een belangrijk onderdeel van dit monument, met de restauratie wordt meegenomen.

De heer Boerkamp constateert dat er 14 projecten geselecteerd zijn op basis van de erfgoedmonitor, echter, PS hebben geen inzicht in die erfgoedmonitor. D66 vraagt welke projecten er zijn afgevallen en welke criteria er zijn gehanteerd in de selectie. Welke monumenten hebben geen geld ontvangen?

Mevrouw Boelhauer sluit zich bij de vraag van D66 aan. Zij vraagt of er geen erfgoed zat in de categorie industrieel die nu voor een bijdrage in aanmerking komt. Zij vraagt of de eigenaren, die dit rapport hebben ontvangen, hebben gereageerd. Heeft dit specifieke reacties opgeleverd? Zijn er ook eigenaren die weinig interesse hebben in de staat van onderhoud van hun monument?

De heer Schaddelee begrijpt dat er komend jaar van de € 3,5 miljoen € 1,7 miljoen wordt uitgegeven aan landgoederen. Naar het oordeel van de ChristenUnie heeft dit wel een “hoog in privaat bezit zijnde koetshuisjes, moestuintjes en theekoepeltjes opknopgehalte”. Is dit het provinciaal belang en

de provinciale schaal waar men naar op zoek is? Het is belangrijk dat er een samenhangend systeem van landgoederen komt maar eerste prioriteit heeft z.i. dan niet de theekoepeltjes, moestuintjes e.d. Worden er dienaangaande wel de juiste criteria gehanteerd?

Voorgesteld wordt ook aandacht te besteden aan urgente restauraties aan monumenten uit andere categorieën. Er worden enkele monumenten met een grote uitstraling genoemd, die staan op pleinen midden in steden en dorpen. Graag wil hij bespreken wat er onder een “urgente restauratie” wordt verstaan; wat zijn de criteria en welke monumenten zijn er in beeld? Ook hij hoort graag welke objecten niet voor subsidie in aanmerking kwamen.

Mevrouw Broere brengt het volgende naar voren:

- Enthousiast is zij geworden tijdens het symposium van platform Utrechtse Buitenplaatsen.
- Is reeds bekend of Triodos landgoed Beukenrode wil meefinancieren?
- Spreekster is onder de indruk van de vele vrijwilligers die zich voor Landgoed Zuylenstein inzetten. Er is € 120.000 nodig terwijl de provincie slechts € 40.000 bijdraagt. De PVV is van oordeel dat de provinciale subsidie wat meer mag zijn.
- Landgoed Broekhuizen is reeds 2 keer failliet gegaan in de laatste 12 jaar. De criteria zijn openstelling en toegankelijkheid voor het publiek. Aangegeven wordt dat er een kleinschalig hotel en een sterrestaurant zal worden geopend. Is dat dan de openstelling? Is het park open? Tegelijkertijd vraagt zij zich af hoe een kleinschalig hotel rendabel kan worden gemaakt. Overigens kan een sterrestaurant niet worden geopend; een ster kan men slechts verdienen.
- Zij vindt het bijzonder jammer dat de heer Marchal vandaag niet aanwezig is. Vaak heeft hij het over de Cuneratoren gehad en deze wordt nu eindelijk in de restauratie meegenomen.
- Voorts vraagt de PVV of ook België is gevraagd om een bijdrage voor de restauratie van het Belgenmonument. Zo heeft Huis Doorn onlangs in Duitsland ook wat subsidie kunnen bemachtigen.

De heer Kocken vindt het een goede zaak dat de erfgoedmonitor is gebruikt. Deze statenperiode werd er gefocust op buitenplaatsen, gezien de beperkte middelen. De VVD hecht daar nog steeds aan. Nu er wat meer middelen beschikbaar zijn, is het goed wat breder naar de urgente restauraties te kijken. Die middelen zijn uitsluitend beschikbaar voor 2014 en 2015 en dat sluit goed aan op de Cultuurnotaperiode. Daarna moet er opnieuw worden gekeken. In het kader van het verwachtingsmanagement moet dit ook zo naar buiten worden uitgedragen. Verheugd is hij over de prachtige multiplier die is bereikt, nl. € 3,8 miljoen cofinanciering.

De heer Driehuijs vindt het een goede zaak dat de restauratieachterstand bij enkele dringende gevallen wordt aangepakt met € 2 miljoen extra middelen. De totale achterstand was echter € 50 miljoen; wat gaat de provincie doen aan de andere € 48 miljoen achterstand? Ook hij heeft vragen over de prioriteiten: het herstellen van een slecht dak is moeilijk vergelijkbaar met de restauratie van een moestuin. Hij gaat ervan uit dat deskundigen hebben afgewogen dat dit de meest urgente restauraties zijn maar wellicht is er toch nog uitleg hier en daar nodig.

Vragen heeft hij over het statenvoorstel. Hij raakt de weg wat kwijt in de cijfers en in de wijze waarop deze worden gepresenteerd. Zo wordt er op pag. 2 aangegeven: “Met de extra middelen uit de jaarrekening is er voor 2015 en 2014 € 3,2 miljoen per jaar beschikbaar.” Onderaan de pagina staat: “Met de € 2 miljoen extra is er voor dat jaar € 2,9 miljoen beschikbaar.” Over welk bedrag moet er nu een beslissing worden genomen? Hij vraagt of over deze kwestie voorafgaand aan de PS vergadering duidelijkheid kan worden verschaft.

Gedeputeerde Pennarts vindt het eveneens erg jammer dat de heer Marchal er vandaag niet is. Steeds heeft hij de Cuneratoren onder de aandacht gebracht en nu komt restauratie eindelijk in beeld.

Spreekster weet niet of het carillon wordt betrokken bij de restauratie van het Belgenmonument. Zij verwacht het niet, temeer daar het Belgenmonument in fasen wordt gerestaureerd.

Zij zegt toe dat de commissie hierover nog een definitief antwoord zal krijgen.

D66 suggereerde dat de commissie geen inzicht in de erfgoedmonitor heeft ontvangen. De commissie heeft wel een presentatie over deze monitor gehad. Utrecht is de enige provincie die dit op object niveau heeft uitgewerkt. In totaal gaat het 5400 monumenten; 2800 daarvan zijn geen woonhuis. Gebleken is dat de buitenplaatsen, zowel rood als groen, het meest in slechte staat verkeren. Dat komt ook omdat veel rijksmonumenten in het verleden door een zeer ruim bedeed Parelfonds zijn onderhouden en gerestaureerd, bv. kerken en industrieel erfgoed. Actief wordt gezocht naar erfgoed met zorgwekkend onderhoud. De provincie neemt indien nodig ook contact op met andere fondsen omdat samenwerking de meeste kans van slagen biedt.

Spreekster zegt toe dat de commissie een lijst zal ontvangen van monumenten die zijn afgevallen. Zij verzoekt de commissie wel zorgvuldig met die informatie om te gaan.

Voorts meldt zij dat eigenaren niet op de rapportage hebben gereageerd. De ervaring leert dat eigenaren actief betrokken zijn bij de restauratie van hun monument; zij moeten zorgen dat ze de overige financiering organiseren. Een positieve beschikking is onderdeel van een opgebouwd totaal.

Mevrouw Boelhauer leest dat alle landgoedeigenaren vanuit de monitor een rapport hebben ontvangen over de staat van onderhoud. Velen daarvan zullen niet voor een gesprek zijn uitgenodigd. Haar vraag is of daarover reacties bekend zijn.

Gedeputeerde Pennarts vindt dat een interessante vraag. Ook gemeenten hebben op maatgemaakte rapporten ontvangen van het steunpunt archeologie en monumenten. Zij zal rapporteren hoe dat ontvangen is.

De voorzitter biedt de commissie de gelegenheid alsnog schriftelijke vragen over dit onderwerp in te dienen, immers, de behandeling van dit onderwerp is pas over 4 weken in PS aan de orde.

Gedeputeerde Pennarts komt terug op de opmerkingen van de ChristenUnie. Buitenplaatsen dragen bij aan de ruimtelijke kwaliteit van de provincie. Grondbezit is voor een groot deel nog in particuliere handen en dat vertaalt zich ook in het feit dat er de nodige buitenplaatsen in privé bezit zijn. Nadrukkelijk heeft de provincie publieksbereik, toegankelijkheid en kleinschaligheid aan de orde gesteld bij de subsidieverstrekking. Soms gaat het om een moestuin maar dan wel één waar veel vrijwilligers in werken, waar scholen naar toe gaan of die open gesteld worden voor inwoners van de gemeente daar omheen. Dat is inherent aan deze categorie erfgoed. Bij kerken en forten is dat niet aan de orde.

Gevraagd werd naar de criteria voor bepaling van de urgentie van de restauratieachterstand. Daarvoor is de erfgoedmonitor gebruikt met de categorieën “goed, matig, slecht, zeer slecht”. Als het onderhoud zeer slecht is, is soms de financiering ook minder makkelijk rond te krijgen. De provincie zoekt het vooral in de categorie matig en slecht.

Zij kan de vraag van de PVV over de financiering van Landgoed Beukenrode door Triodos niet beantwoorden. Wel weet ze dat de financiering van Beukenrode rond is. De PVV pleitte voor meer geld voor Zuylenstein, juist omdat daar zoveel vrijwilligers bij betrokken zijn. De provincie Utrecht heeft met Zuylenstein een lange historie. De provincie heeft veel voor dit landgoed gedaan. Er is een goede toegankelijkheid voor publiek en de band met de omgeving wordt op een moderne en voortvarende wijze vorm gegeven. Ook is de ruimtelijke ondersteuning van de provincie richting Zuylenstein ruimhartig. Het openstellingsaspect van Broekhuizen is met name het bijzondere park van dit landgoed. Het is inderdaad juist dat een restaurant een ster moet verdienen. Voorts is het de bedoeling dat er een klein hotel komt en geen grootschalige voorziening.

Zij verwacht niet dat financiële steun uit België voor het Belgenmonument voor de hand ligt, maar vanuit België is er veel belangstelling voor dit monument, in het kader van de herdenking van WO 1.

De VVD had het over buitenplaatsen als aspect van de ruimtelijke opgave. De keuze van de provincie voor de buitenplaatsen werd bevestigd door de resultaten van de erfgoedmonitor; daar kan echt een slag worden gemaakt. De provincie Utrecht matchte het minst en daarop hebben PS besloten twee keer 1 miljoen euro beschikbaar te stellen voor het Parelfonds. De restauratietaak van het rijk is gedecentraliseerd overgekomen naar de provincies. Het rijk volgt nauwlettend wat provincies daaraan bijdragen en zien met tevredenheid dat dit een grote multiplier tot gevolg heeft, juist omdat rijksgeld wordt gematcht met provinciaal geld. Verwachtingmanagement is zeker nodig richting PS, eigenaren van rijksmonumenten en het rijk.

De PvdA vroeg hoe met de resterende restauratieachterstand wordt omgegaan. Worden de juiste prioriteiten gesteld? Spreekster meent dat dit inderdaad het geval is en dat wordt gestaafd door de Erfgoedmonitor die een inhoudelijke onderbouwing voor de keuzes levert. Zij zegt toe dat dit beter zal worden uitgelegd, zowel intern als extern. Het statenvoorstel geeft meerdere rekensommetjes. De berekeningen zijn correct, zo heeft zij zojuist vernomen. Zij is bereid dat op een ander moment nader toe te lichten.

Wat betreft het wegwerken van de rest van de restauratieachterstand meldt zij dat daarvoor een model is ontwikkeld. Wanneer de ondercategorieën worden aangepakt, met behulp van cofinanciering, dan kan er in een periode tot 10 jaar een heel groot deel van de restauratieachterstand worden weggevoerd, mits op de ingeslagen weg wordt voortgegaan en het grote multiplier effect wordt bereikt. Met dit fonds, met dit bedrag en met deze aanpak kunnen grote stappen worden gemaakt. Dat is beemoedigend en daar kan de provincie trots op zijn.

De voorzitter rondt de bespreking van dit onderwerp af. Tot volgende week maandag kunnen hierover nog schriftelijke vragen worden ingediend.

Zij constateert dat dit voorstel als sterstuk aan PS kan worden gepresenteerd.

11. Statenbrief stand van zaken Nominatieproces Romeinse Limes

De heer Driehuijs deelt mede dat de PvdA verheugd is over deze zaak. De Unesco nominatie voor de Romeinse Limes, die van Katwijk tot in Duitsland loopt, is belangrijk voor Utrecht maar ook daarbuiten. Spreker gaat ervan uit dat die nominatie ook daadwerkelijk wordt gehonoreerd. Met de inspanningen van de provincie ten aanzien van Fort Vechten, de Romeinse vondsten in Leidsche Rijn en in Woerden kan men de Limes in Utrecht tastbaar en zichtbaar maken. Ook de herbouw van het Castellum in Leidsche Rijn is in dat kader erg belangrijk. Bij ander Unesco erfgoed, zoals Schokland, blijkt dat daar zeer veel bezoekers op afkomen. De PvdA hoopt dat Unesco voor de Romeinse Limes een groot succes wordt.

De heer Boerkamp begrijpt dat Nederland jaarlijks één voordracht kan doen in het kader van de Unesco nominatie. Er zijn zeven kandidaten. Hoe zit dat met de planning?

Gedeputeerde Pennarts antwoordt dat er afstemming met de RCE heeft plaatsgevonden over de Unesco voordrachten. De staatssecretaris van Cultuur heeft de aanvraag ingediend. Jaarlijks mag er een voordracht worden gedaan en daarmee is in de planning rekening gehouden, bv. eerst de Nieuwe Hollandse Waterlinie en pas daarna de Limes. Blij is zij met de woorden van de PvdA waarin het belang van de Limes werd benadrukt. Vele gemeenten en provincies spannen zich voor deze nominatie in. Het is verbazend hoeveel publieke belangstelling de Romeinse tijd genereert.

De voorzitter rondt de bespreking van dit punt af.

12. Statenbrief festivals 2015-2016

Dit punt is op verzoek van de SP geagendeerd.

Gedeputeerde Pennarts deelt het volgende mede.

De commissie WMC heeft het oordeel over de festivals ontvangen. Er is een gedegen afweging gemaakt maar gebleken is dat het subsidiekader knelt. Zij constateerde dat twee internationaal georiënteerde festivals niet door de commissie zijn gehonoreerd. Met name voor het Liszt festival en het Janine Jansen festival wordt op verzoek van GS onderzocht in hoeverre de commissie kan worden gevraagd deze beide festivals toch te honoreren met een bijdrage uit het incidentele budget Vrede van Utrecht.

De heer Boer deelt mede dat de SP zich eraan stoort dat cultuur kennelijk alleen maar in Amersfoort en Utrecht gebeurt. De indruk is dat er grootschalige festivals worden gesteund, die zich wellicht ook zonder provinciale subsidie kunnen bedruipen. Vrijwel alle gesubsidieerde festivals vinden in Utrecht en Amersfoort plaats. Ook in de regio zijn veel leuke, aansprekende festivals maar deze komen steeds niet aan bod omdat ze klein zijn. De SP pleit ervoor ook deze kleine festivals te gaan ondersteunen. Wat de SP betreft dient het festivalbeleid van de provincie volgend jaar herijkt te worden.

De heer Driehuijs vindt het een goede zaak dat er voor de kleine festivals een bedrag van in totaal € 100.000 beschikbaar wordt gesteld. In de aanvragen en begrotingen komt naar voren dat dit geld zeer welkom is. Van de PvdA mag de provinciale bijdrage voor de kleinere festivals wat meer zijn. Overigens is de nota nogal moeizaam te lezen. Duidelijk komt naar voren dat er een worsteling heeft plaatsgevonden met de regels en de voorwaarden. Als voorbeeld noemt spreker het fantastische straatfestival in Woerden, een stad met een belangrijke regiofunctie, waar duizenden mensen op af komen. Het is erg ontmoedigend te lezen waarom de aanvraag van Woerden is afgewezen. De redenen zijn: de programmering is nog niet helder of duidelijk. Dat is volgens de PvdA geen goed criterium. Het kenmerk van een straatfestival is juist dat daar straatartiesten op af komen en dat dit moeilijk te programmeren is: welke criteria moeten daarbij worden gehanteerd. Ook is het argument dat de subsidie van de gemeente nog niet rond is. De provincie stelt de voorwaarde dat er ook een gemeentelijke bijdrage beschikbaar moet zijn. Spreker vindt dit geen handige voorwaarde. Enerzijds is het nog maar de vraag waarom een gemeente bv. aan een Liszt concours moet bijdragen, immers, inwoners uit andere gemeenten bezoeken ook dat concours. Ook de timing is ongelukkig. De commissie heeft in augustus de beoordelingen gedaan en constateert op dat moment dat de gemeentelijke subsidie voor 2015 nog niet rond is. Dat is logisch. De begrotingen van gemeenten worden meestal pas in november vastgesteld en daarna gaan gemeenten subsidies aan instellingen en festivals geven. Onderwijl lijkt het belangrijker te zijn dat er een goede aanvraag kan worden getypt die precies aansluit bij de criteria die de provincie bedacht heeft, dan dat een festival inhoudelijk goed bezig is. Dat is niet de goede manier om hiermee om te gaan, aldus de PvdA. Het kan ook zijn dat een festival zich zeer moet inspannen om een subsidie van bv. € 20.000 van de provincie te krijgen; het is niet ondenkbaar dat een festival daar dan maar niet eens aan begint. Dat zou toch een gemiste kans zijn.

De heer Schaddelee heeft de indruk dat de PvdA en de ChristenUnie wellicht tot dezelfde conclusie komen, nl. is het subsidiëren van festivals wel een goed idee? Het komt erop neer dat men behendig moet zijn bij de subsidieaanvraag terwijl dat geen garantie is dat er een fantastisch festival tot stand komt. Spreker vindt het pas “echt stoer” wanneer een festival in staat is een mooi programma neer te zetten zonder subsidie. Hij komt op bijeenkomsten waar duizenden bezoekers op af komen zonder dat er een cent subsidie is verstrekt. De ChristenUnie vraagt zich af of moet worden doorgegaan met het verstrekken van subsidies voor festivals.

De heer Driehuijs meent dat hem nu een onjuiste redenering in de mond wordt gelegd. De provincie moet wel degelijk bijdragen aan festivals. Nogmaals noemt hij het straatfestival in Woerden waar duizenden mensen op af komen. Dat festival is ook voor de winkels belangrijk. De bezoekers hoeven

niets te betalen. Het festival draait op tientallen vrijwilligers maar uiteraard brengt ook dit festival kosten met zich mee. Wanneer de samenleving voor dergelijke festivals niets meer over zou hebben, dan zullen deze gaan verdwijnen. Er gebeurt heel veel en de verschillen zijn groot. Een bezoeker van het Liszt concours moet gewoon een kaartje kopen maar een gezin kan gratis genieten van het straatfestival in Woerden. Nadrukkelijk stelt hij dat ook de organisatie van dat straatfestival niet gratis is maar de nodige kosten moet maken.

De heer Kocken voegt eraan toe dat er in deze wereld niets gratis is. De VVD stemt in met het voorstel van de gedeputeerde om met incidentele middelen te kijken naar de afgewezen festivals.

Mevrouw Boelhauer is blij met de eerste mededeling van de gedeputeerde. GroenLinks steunt dat voorstel. Ze is het eens met de heer Driehuijs dat uit de rapportage van de commissie zichtbaar wordt dat de kaders knellen. Er is een groot aanbod van goede kwalitatief hoogstaande festivals terwijl het budget beperkt is. Ook kan zij zich vinden in de suggestie van de heer Boer om te onderzoeken of hele kleine festivals wellicht ook voor een bijdrage van de provincie in aanmerking komen. Mogelijk kan dat in de komende statenperiode nader worden uitgewerkt. Vaak is een bijdrage van de overheid, ook klein ook, net datgene waarmee organisaties over de streep worden getrokken. Uiteraard worden er in Utrecht en Amersfoort meer festivals georganiseerd. Een gemeente moet daar ook wel wat voor over hebben, bv. als het gaat om eisen, voorwaarden en vergunningen. Niet alle gemeenten kunnen dat aan, ook niet als het gaat om bezoekersstromen, verkeersafwikkeling e.d.

De heer Boer meent dat GroenLinks hem niet geheel goed heeft begrepen. Hij kan zich niet herinneren te hebben gezegd dat een festival als Tweetakt in Zeist, De Bilt of Langbroek zou moeten worden georganiseerd. Hij wil juist de festivals, die daar nu al worden georganiseerd, meer onder de aandacht brengen.

De heer Westerlaken sluit aan bij de opmerking van de heer Boer. In het advies staat nadrukkelijk dat er een grote spreiding van festivals over de regio is, terwijl de uiteindelijke toekenning van de subsidies zich beperkt tot festivals in twee steden. Dat verbaast hem. Hij weet dat er nog meer festivals in de provincie plaatsvinden. Kennelijk zijn die in staat om voor voldoende inkomsten te zorgen. Wellicht weten zij niet dat er een subsidiemogelijkheid bestaat.

Er is € 100.000 beschikbaar voor het festivalbeleid. Vier festivals ontvangen € 20.000 en één festival ontvangt € 17.500,-. Wat gebeurt er met de resterende € 2.500,-?

Mevrouw Hoek onderschrijft de opmerkingen van de SP en het CDA. De fractie van 50PLUS staat op het standpunt dat ook de kleinere festivals een kans moeten krijgen. Prachtige, grootschalige festivals zijn vaak uit kleine initiatieven ontstaan, zoals bv. het Prinsengracht festival en het Jazz festival in Amersfoort. Daar moet aandacht voor zijn zodat het aanstormende talent een kans krijgt, de organisatie verder kan worden uitgebouwd en wellicht op eigen kracht verder kan gaan. Zij mist dit in deze statenbrief. Zij is geschokt dat de Gaudeamus muziekweek geen subsidie heeft gekregen. Dit festival is een begrip en bestaat al sinds 1957. Juist dit festival is van groot belang voor de experimentele muziek en talentontwikkeling.

Zij vraagt de gedeputeerde met nadruk de commissie alle aanvragen nog eens goed te beoordelen. Spreiding van festivals in de provincie is van belang. Zij wijst in dit verband ook op de Stichtse Vecht, de derde grootste stad van de provincie Utrecht.

Gedeputeerde Pennarts dankt de commissie voor de instemming met haar voorstel om een paar festivals, die nu buiten de boot zijn gevallen, toch te subsidiëren. Ook de commissie constateert dat de kaders knellen. De provincie heeft zelf die kaders opgesteld: het moet gaan om festivals die de provincie Utrecht nationaal en internationaal op de kaart zetten. Dat geeft automatisch meer focus op

Utrecht en Amersfoort omdat men daar organisaties heeft die wat grotere activiteiten kunnen organiseren en de provincie nationaal en internationaal op de kaart zetten. Zij onderschrijft dat er lokaal zeer bijzondere festivals worden georganiseerd; dat werd zojuist ook met de casus Woerden geïllustreerd. Overigens blijkt ook dat festivals niet altijd overheidssubsidie nodig hebben, vooral als ze geworteld zijn in gemeenschappen met veel vrijwilligers. Op een gegeven moment kan een festival een schaal bereiken, dat dit niet alleen maar met vrijwilligers kan worden georganiseerd. Terecht wordt naar haar oordeel door de provincie gesteld dat ook gemeenten een financiële bijdrage moeten leveren en daar wil ze graag aan vasthouden. Wel is ze gevoelig voor de argumentatie van de PvdA dat er meer afstemming dient plaats te vinden met de P&C cycli van gemeenten. Zij zal daar zeker naar kijken.

Nagegaan wordt door de commissie of een paar festivals, die h.i. onterecht buiten de provinciale subsidie vallen, alsnog voor subsidie in aanmerking komen. Echter, het budget is beperkt en de kaders zijn strak en levert een bepaalde afweging op. Dat kan dan weer leiden tot uitvergroting van bezoekersaantallen, de begroting of de visie van de organisatie en zo kan het gebeuren dat een festival als Gaudeamus afvalt. Overigens is dat onvermijdelijk omdat er in deze regio zeer veel te doen valt. Er komen nog steeds aanvragen voor festivals binnen, terwijl de aanvraagtermijn voor deze regeling allang gesloten is. Er is een ander soort regeling nodig, willen lokale festivals ook voor honorering in aanmerking komen.

Mevrouw Hoek wijst er nogmaals op dat Gaudeamus een internationaal festival is van hedendaagse gecomponeerde muziek. Dit kan de provincie toch niet door de vingers laten glippen.

Mevrouw Broere vraagt welke festivals geen doorgang kunnen vinden omdat ze niet voor provinciale subsidie in aanmerking komen.

Gedeputeerde Pennarts laat weten dat zij dat antwoord niet paraat heeft. Zij gaat ervan uit dat het merendeel van de veelal grotere festivals wel doorgaat, zij het daardoor een bepaald aanbod niet kan worden geprogrammeerd als provinciale subsidie achterwege blijft.

Zij is bereid dat na te vragen.

Mevrouw Broere laat weten dat ze geen behoefte heeft aan een overzicht.

De heer Driehuijs begrijpt dat de gedeputeerde wil vasthouden aan de cofinanciering met gemeenten. Zijn vraag is: waarom? Een gemeente kan andere toetsingscriteria hebben. Het kan aan een trivialeit te wijten zijn wanneer een festival niet in een kader past. Dat kan ook bij gemeenten het geval zijn. In dat geval zou een festival ook geen gemeentelijke subsidie krijgen, wanneer niet aan een specifieke gemeentelijke voorwaarde wordt voldaan. Juist vanwege het kader van de provincie, waarin nationale en internationale uitstraling voorop staat, is het hem niet duidelijk dat er geen subsidie wordt verstrekt, wanneer een gemeente financieel niet kan bijdragen, bv. omdat er wegens een knellende begroting geen subsidiemogelijkheden meer zijn. Die voorwaardelijkheid begrijpt hij niet. Waarom wil de gedeputeerde daaraan vasthouden? De PvdA stelt voor in de toekomst na te denken over de vraag of die kaders toch anders geformuleerd kunnen worden.

De gedeputeerde laat onderzoeken of flexibel geld alsnog voor twee festivals kan worden ingezet. De PvdA pleit ervoor breder te kijken dan alleen de twee genoemde festivals; wellicht zijn er nog meer festivals die in aanmerking komen voor een waarderingsubsidie. Voorts is het belangrijk naar de regionale spreiding te kijken, bv. van festivals in kleinere gemeenten die nu buiten de boot vallen. Een provinciale subsidie kan dan van grote betekenis zijn.

Gedeputeerde Pennarts neemt de woorden van de heer Driehuijs ter harte. Een en ander zal in de komende statenperiode bij de overwegingen worden betrokken. Financieringsvoorwaarden van gemeenten zijn ook criteria om de spoeling wat dunner te maken. De provincie kan niet honoreren wat

binnenkomt. Ondersteuning en draagvlak binnen een gemeente is een voorwaarde voor de stevigheid en de lokale borging van een festival. Dat past ook wel bij de terughoudende rol van de provincie ten aanzien van deze taak. Wel vindt zij de argumentatie van de heer Driehuijs een punt van overweging.

Zij zal de commissie vragen in de heroverweging breder te kijken dan alleen naar de twee genoemde festivals. Overigens kan zij dat de commissie niet voorschrijven. Zij vraagt een advies en zal dat advies opvolgen.

Zij begrijpt dat de commissie pleit voor regionale spreiding. De provincie wil dat ook niet beperken, echter, de eis tot profilering met nationale en internationale uitstraling is alleen voor de wat grotere gemeenten mogelijk. Zij weet dat deze commissie dat betreurt en daar heeft zij oog voor. Tegelijkertijd moet zij rekening houden met het beschikbare budget. Nu wordt er incidenteel geld bijgelegd om op festivalbeleid een rol van betekenis te kunnen spelen, rechtdoend aan het belang van festivals voor de Utrechtse regio.

De voorzitter rondt de discussie over deze statenbrief af.

13. Statenbrieven en ingekomen stukken die ter informatie worden aangeboden.

13.1 Statenbrief uitwerking project uitvoeringsagenda Buitenplaatsen

14. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.